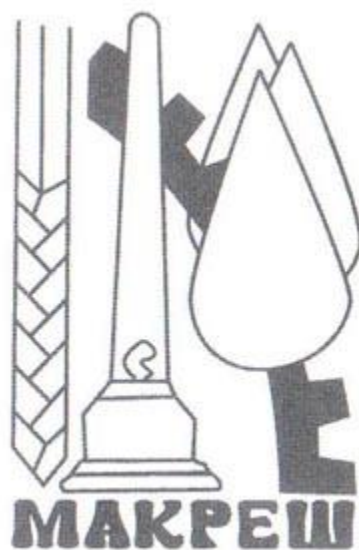

**ДОКЛАД С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНА
МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014-2020 Г.
НА ОБЩИНА МАКРЕШ ЗА ПЕРИОДА
01.01.2014 - 31.12.2016 Г.**

Ноември 2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ.....	4
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ.....	4
I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
1. Нормативна рамка	5
2. Предмет, цели и структура на междинната оценка.....	6
3. Подход, критерии за оценка и основни източници на информация.....	8
4. Структура и съдържание на Доклада за междинната оценка за изпълнението на ОПР на община Макреш (2014-2020) за периода 2014-2016 г.....	10
II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО.....	11
1. Резултати от изпълнението на Специфична цел 1	13
2. Резултати от изпълнението на Специфична цел 2.	16
3. Резултати от изпълнението на Специфична цел 3	20
III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ	25
1. Финансова ефективност и ефикасност	29
2. Ефективност и ефикасност по отношение на планираната Програма за реализация в ОПР	35
3. Управление, мониторинг и наблюдение на Общинския план за развитие	36
4. Проблеми, възникнали при прилагане на ОПР 2014-2020	38
5. Предприети мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство на ОПР на община Макреш.....	38
6. Съответствие на ОПР 2014-2020 със секторни политики, планове и програми на територията на община Макреш.....	39
7. Резултати от извършени оценки за периода 2014-2016 г.	40
V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЪОТВЕТНИЯ ДОКУМЕНТ	41
1. Изводи.....	41
2. Формулиране на препоръки.....	44

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСП	Агенция за социално подпомагане
ДБ/ЦБ	Държавен/централен бюджет
ДИ	Други източници (дарения, съфинансиране, фондове на други финансови инструменти)
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕС	Европейски съюз
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните фондове на ЕС
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
МКВП	Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане
МО	Междинна оценка
МОН	Министерство на образованието и науката
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МСП	Малки и средни предприятия
МФ	Министерство на финансите
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НПЕЕМЖС	Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради
ОБ	Общински бюджет
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г.
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г./2014-2020 г.
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г./ „Региони в растеж“ 2014-2020 г.
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г.
ОПРСР	Оперативна програма „Развитие на сектор рибарство“ 2007-2013 г.
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г./2014-2020
ОПТ	Оперативна програма „Транспорт“ 2007-2013 г.
ОПТП	Оперативна програма „Техническа помощ“ 2007-2013 г.
ОР	Основен ремонт
ПИП РУРР	Публично-инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПР	Програма за реализация
ПРСР	Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г./2014-2020 г.
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПЧП	Публично-частно партньорство
ФЕС	Фондове на Европейския съюз (ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР, ЕФМДР)
ЦБ	Централен бюджет
ЧФФ	Частни фондове, фирми

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица 1. Методика за качествена оценка на количествени показатели	12
Таблица 2. Техническо изпълнение на Специфична цел 1	14
Таблица 3. Финансово изпълнение на Специфична цел 1	15
Таблица 4. Техническо изпълнение на Специфична цел 2	17
Таблица 5. Финансово изпълнение на Специфична цел 2	18
Таблица 6. Техническо изпълнение на Специфична цел 3	22
Таблица 7. Финансово изпълнение на Специфична цел 3	23
Таблица 8. Матрица на индикаторите за въздействие	25
Таблица 9 Матрица на индикаторите за резултат	26
Таблица 10. Степен на финансово изпълнение на специфичните цели на ОПР на община Макреш към 31.12.2016 г.	30
Таблица 11. Техническа ефективност и ефикасност на изпълнението на ОПР	35
Таблица 12. Допълващи ОПР стратегически документи за периода 2014-2020 г.	40

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1. Финансово изпълнение по специфични цели и общо за ОПР 2014-2020 г. до 2016 г. в %	31
Фигура 2. Съпоставка на финансовото изпълнение на специфичните цели от ОПР 2014-2020 г. до 2016 г. с планираното	32
Фигура 3. Основни източници на финансиране на ОПР 2014-2020 за 2016 г.	34
Фигура 4. Изпълнение на източниците за финансиране спрямо поставените цели в хил. лв. за 2020 г.	34

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад представя резултатите от извършената междинна оценка на Общинския план за развитие (ОПР) на община Макреш 2014-2020 г. за периода 2014-2016 г. Изготвен е от „Фондация за прозрачни регламенти“ (Изпълнител) в съответствие с нормативните разпоредби, регулиращи провеждането на регионална политика в Република България и изискванията на добрите практики междинната оценка да се разработва от независима организация на Органа на изпълнение на ОПР на община Макреш – Общинска администрация Макреш (Възложител).

ОПР на община Макреш е основополагащ, стратегически документ и инструмент за управление, който очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината. Общинският план за развитие, определя рамката за развитие на общината в конкретния програмен период, на база на наличните ресурси, потенциали и проблеми на територията ѝ. Той съдържа подробен социално-икономически анализ и кратък SWOT анализ, който е логически и последователно обвързан с аналитичната част и аргументира компонентите за стратегията на ОПР. Стратегията включва визия, конкретизирана в една обща цел, три приоритетни области и три специфични цели. Визията и целите изразяват желаното бъдещо състояние на общината, докато приоритетните области очертават сферите от социално-икономическия живот на местната общност, където се насочват необходимите усилия на общинската администрация и нейните партньори за постигането на това желано състояние. Специфичните цели са остойностени в Програмата за реализация на ОПР Макреш, която е обединена с Индикативната финансова таблица на ОПР. Планът съдържа описание на инструментите за неговото наблюдение и оценка, като индикатори и съвкупност от действия, включително разработването на Междинна оценка.

1. Нормативна рамка

Междинната оценка представлява инструмент, с чиято помощ се оценява ефективността и ефикасността на постигнатите до момента резултати по отношение на предварително поставените цели, приоритети и мерки, както и оценява устойчивостта на общинския план. Междинната оценка, отговаря на въпроса „*Харчим ли разумно към настоящия момент?*“ по отношение на изпълняваните и текущи проекти, планираните дейности в Програмата за реализация, прогнозираните средства в индикативната финансова таблица, както и спрямо възможностите на общината да привлича финансови средства за проектите.

Междинната оценка е разработена в съответствие с чл.33, ал.1 от Закона за регионално развитие (ЗРР), който изисква изготвянето на обобщена преценка на общинското развитие между 2014 и 2016 година. Междинната оценка е нормативно планирана за средата на програмния период – 2017 г. Нейната роля е да анализира и оцени изпълнението на общинския план в първата част от неговия период на действие, след което да формулира необходимите препоръки за корекции през следващите години. Значението на Междинната оценка е свързано с две главни направления:

- оптимизиране съдържанието и изпълнението на ОПР до края на програмния период;
- осигуряване на основа за изготвянето на ОПР 2021-2027 г.

Последващата оценка на действащия план следва да се изготви с натрупване от 2014 г., тоест да включва и резултатите от Междинната оценка. По този начин констатациите на настоящия документ са неразделна част от общата оценка на общинското управление между 2014 и 2020 г. Според процеса по разработването, наблюдението и оценката на ОПР, Последващата оценка ще се изготвя през 2021 г., когато ОПР за периода 2021-2027 г. вече ще бъде разработен и ще се изпълнява. При тази последователност, констатациите на Междинната оценка ще бъдат основа за стратегическото планиране през следващия програмен период.

В допълнение, наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие се извършват за постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. Резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие служат като основа за наблюдението и оценка на Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и съответно на Националната стратегия за регионално развитие (чл. 31, ал. 1 във връзка с чл. 9 от ЗРР).

2. Предмет, цели и структура на междинната оценка

Предмет на настоящата разработка е оценка на степента на развитие на община Макреш, свързано с изпълнението на проекти и дейности с принос към стратегията на ОПР. Тук е мястото веднага да отбележим, че действащият ОПР на Макреш с хоризонт на изпълнение 2020 г. съдържа всички необходими компоненти по закон, в т.ч. Програма за реализация (обединена с Индикативна финансова таблица), Матрица с индикатори за наблюдение и оценка, което е съществена предпоставка за всеобхватна оценка на реализацията му. Докато общинският план анализира и оценява състоянието и тенденциите

на развитие в общината, междинната оценка обхваща социално-икономическото развитие от гледна точка на изпълнението на ОПР. Оценката разглежда вложените инвестиции и ресурси в: социалната сфера, икономиката, околната среда, културата, управлението и функционално-пространственото развитие. Направените анализи акцентират върху дейностите за осъществяването на конкретни проекти и инициативи и не разглеждат резултатите от изпълнението на регулярни дейности на общинската администрация.

Целите на междинната оценка са:

- анализиране и оценка на резултатите от изпълнението на ОПР Макреш в периода 2014-2016 г.;
- формулиране на обосновани препоръки за актуализиране съдържанието на ОПР;
- предприемане на необходимите действия за по-нататъшно изпълнение и наблюдение на ОПР, развитие на партньорства и осигуряване на информация.

Структурата на Междинната оценка включва четири раздела, дефинирани от чл.33, ал.2 от ЗРР:

- оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ОПР;
- оценка на степента на постигане на целите на ОПР;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки за изпълнението на ОПР.

Първите три компонента на документа са свързани с анализ и оценка на различните аспекти от изпълнението на ОПР. Четвъртият съдържа предложения за усъвършенстване и актуализация на плана и подходите за неговото приложение.

Първият компонент на МО съдържа общ преглед на проектите и инициативите с принос към плана – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период. Тук са систематизирани различни проекти и инициативи по тяхната принадлежност към специфичните цели. Първата преценка завършва с идентифициране на ключови мерки, които не са подплатени с конкретни реализации.

Вторият компонент оценява степента в изпълнението на целите по отношение на заложените индикатори. Така се надгражда оценката от първоначалните резултати. В този елемент са сравнени актуалните и целевите стойности на индикаторите от ОПР.

Третият компонент съдържа преценката на ефективността и ефикасността на изпълнението, базирана на съотношението между направените разходи и постигнатите ползи в рамките на специфичните цели. Стойностите на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в обща финансова оценка за изпълнението на ОПР. Тук е анализирано и

изпълнението по Програмата за реализация на плана. Този компонент синтезира информацията за проектите и индикаторите от предните части и добавя обзор на предприетите действия по изпълнението и наблюдението на ОПР – основна предпоставка за ефикасност и ефективност в управлението.

Четвъртият компонент отразява най-важните констатации на МО и причините за моментното състояние. Изводите са ориентирани спрямо трите основни теми в оценката:

- специфични цели, проекти и инициативи;
- индикатори;
- действия по изпълнението и наблюдението на плана.

Конкретните препоръки са базирани на изводите и са разделени в две групи:

- препоръки относно промяна на съдържанието на ОПР, включително необходимостта от актуализация;
- препоръки за усъвършенстване на процесите по изпълнението и наблюдението на общинския план.

3. Подход, критерии за оценка и основни източници на информация

Основният подход при разработването на междинната оценка съчетава *външната експертна оценка и консултации с общинската администрация*. Оценката се формира от прилагането на добре познат и често използван инструментариум от методи като: сравнителен и причинно-следствен анализ, екстраполация, аналогия, критериална оценка, експертна оценка, синтез. Водещи в работата и избора на съответен метод са изискванията на утвърдените методически указания.

Основните *източници на информация* за МО на ОПР включват:

- Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012–2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014–2020 г.), областни стратегии за развитие (2014–2020 г.), общински планове за развитие (2014–2020 г.); 2011 г. МРРБ;
- Методика за изготвяне на междинна оценка на областна стратегия за развитие, 2009 г. МРРБ;
- Методически указания на Министерство на регионалното развитие и благоустройство за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.;
- Стратегия „Европа 2020“ на ЕС;

- Териториален дневен ред на ЕС 2020;
- Регламентите на ЕС за инструментите и правилата за финансиране на политиката за сближаване през периода 2014–2020 г.;
- Стратегическа рамка на Европейската комисия за периода 2014–2020 г.;
- Национална програма за развитие: България 2020;
- Национална концепция за пространствено развитие 2012–2025 г.;
- Оперативните програми за периода 2014–2020 г.;
- Националната стратегия за регионално развитие на България за периода 2012–2022 г.;
- Регионален план за развитие на Северозападен район за периода 2014–2020 г.;
- Областна стратегия за развитие на област Видин за периода 2014–2020 г.;
- актуалният ОПР на община Макреш (2014-2020);
- изпълнени и действащи секторни програми и планове на общинско ниво;
- официалните страници на УО на оперативните програми и Единния информационен портал на Структурните фондове на ЕС (ИСУН и ИСУН 2020);
- текуща статистика на НСИ/ТСБ-Видин, ДБТ – гр. Видин, ВиК – гр. Видин, ОПУ - Видин.

При изготвянето на междинната оценка на Общинския план за развитие на община Макреш са приложени следните основни принципи:

- **Адекватност** – оценката изследва съответствието на постигнатите резултати с планираните нужди и очакванията на етапа планиране;
- **Релевантност** - като принцип покрива анализ на целите и тяхната адекватност на социално–икономическия контекст през оценявания период;
- **Ефикасност** – анализирана е връзката между използваните ресурси и постигнатите резултати и ефекти с постигнатите резултати по съответните приоритети, цели и мерки;
- **Ефективност** – анализът се концентрира върху оценка на приноса на приоритетните направления и цели за удовлетворяване на идентифицираните проблеми, очаквания и нужди;
- **Устойчивост на резултатите** – направена е преценка до каква степен може да се очаква, че постигнатите резултати и ефекти ще запазят своята устойчивост и ще имат дълготраен ефект върху жителите на общината.

Изпълнителят е извършил оценката на база на надеждни статистически, фактологически и финансови данни от официалните източници на информация и от собствено проучване.

4. Структура и съдържание на Доклада за междинната оценка за изпълнението на ОПР на община Макреш (2014-2020) за периода 2014-2016 г.

В структурно отношение оценката и доклада следват последователността, заложена в ЗРР и ППЗРР. Структурата на Доклада включва следното съдържание:

- Въведение: описание на законодателната рамка, целите, предмета и структурата на оценката, както и на процеса по разработването, наблюдението и оценката на ОПР;
- Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ОПР: обща характеристика на първоначалните резултати от изпълнените/текущи проекти;
- Оценка на степента на постигане на целите и мерките на ОПР чрез отчитане актуалните стойности на индикаторите от ОПР;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси: анализ и оценка на финансовото изпълнение на целите и мерките спрямо разчетите от ОПР (степен на финансово изпълнение по цели и мерки); обобщение на изпълнените и неизпълнените проекти и инициативи по специфични цели; анализ и оценка на организационните ресурси за изпълнение и наблюдение на ОПР –обобщение на проблемите, възникнали при прилагане на ОПР 2014-2020 и предприетите мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство на ОПР; оценка на съответствието на ОПР 2014-2020 със секторни политики, планове и програми на територията на общината; преглед на резултатите от извършени оценки за периода 2014-2016 г.;
- Изводи и препоръки за изпълнението на ОПР: формулиране на изводи по отношение на проектите и инициативите, индикаторите, начина за изпълнение на ОПР; формулиране на изводи по отношение на съдържанието и начина на изпълнение на ОПР.

II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Първоначалните резултати по изпълнението на Общинския план за развитие на община Макреш са проследени чрез изпълнените проекти и инициативи с принос към ОПР. За тази цел са проучени следните източници на информация:

- Списъци с изпълнявани през 2014, 2015 г. и 2016 г. проекти от община Макреш, които не са финансирани от Европейски съюз (ЕС);
- Справки за изпълнението на капиталовите програми в община Макреш през 2014 - 2016 г.;
- Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България за периода 2007-2013 г.;
- Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България за периода 2014-2020 г.;
- Справка с проекти, финансирани от Програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2007-2013;
- Справка с проекти, финансирани от ПРСР 2014-2020;
- Публикации за проекти на уебстраницата на Община Макреш (<http://makreshbg.com/>) и в други медии.

В разработването на Междинната оценка проучването на проектите в община Макреш е разделено на три категории, което ясно показва степента на изпълнение на ОПР Макреш. Категориите са следните:

- Проекти и инициативи, които са завършени през отчетния период. Тази категория включва проекти и инициативи, които са започнати преди утвърждаването на ОПР Макреш 2014-2020. Мотивът за разглеждането им от Междинната оценка е свързан с техния принос към постигането на приемственост между развитието на общината през изминалия и настоящия програмен период. Именно тази категория, показва, дали общината реализира проекти от предишния програмен период или е привлякла финансиране за нови;
- Проекти и инициативи, които са изцяло реализирани през отчетния период;
- Проекти и инициативи, които са в процес на реализация със сключен договор, без да се включват оценените, но недоговорени и договорени проектни предложения с отложено изпълнение извън рамките на отчетния период.

Въпреки че реалното финансово изпълнение на първата и последната категория излизат извън рамката на отчетния период, настоящата Междинна оценка ги разглежда като

неразделна част от усилията и предприетите действия за развитие, които съответстват на целите на ОПР.

Поставената ВИЗИЯ за развитие в Общинския план за развитие на община Макреш е:

Община Макреш е привлекателно място за живот с развито устойчиво земеделие, с конкурентоспособна икономика, със запазена околна среда, с условия за развитие на туризъм, осигуряваща грижа за местното население

Общата цел на плана е привличане на инвестиции в община Макреш за преодоляване на икономическия застой и подобряване на условията на живот на местното население.

Общинският план за развитие на община Макреш 2014-2020 г. включва **3** приоритетни области:

- **Развитие на човешките ресурси**
- **Качествена жизнена среда**
- **Конкурентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика**

Приоритетните области на плана са разгърнати в **3** специфични цели, **10** мерки и **58** конкретни дейности и Междинната оценка проследява именно тяхното изпълнение – **техническо, финансово и по заложен индикатори.**

Общинският план за развитие 2014-2020 г. е стратегическо надграждане на ОПР 2007-2013 г. На база изпълнението на ОПР в предходния период, както и на прогнозите в средносрочен план, може да се оцени, че планираните цели са значими и към настоящия момент.

Оценителят е приложил в работата си следната методика за качествена оценка на количествено измеримите показатели:

Таблица 1. Методика за качествена оценка на количествени показатели

Процентно съотношение изпълнение (в %)	Качествена оценка на изпълнението
0 (неизпълнение) - 15	слабо изпълнение
от 16 до 40	умерено изпълнение
от 41 до 60	добро изпълнение
от 61 до 80	много добро изпълнение
над 80	отлично изпълнение

По отношение на оценката на първоначалните резултати е важно да се уточни, че в ОПР на община Макреш са включени 3 специфични цели, във всяка от които са заложен конкретни мерки, в този смисъл прегледа на изпълнението е осъществено по специфични цели и мерки, като по този начин се откроява кои от тях са изпълнени, неизпълнени или

текущи, съответно има, или няма напредък по тях. След това е представено обобщение на техническото изпълнение на планираните проекти от Програмата за реализация по всяка една специфична цел. По този начин се открояват проектите, които не са стартирали и следва да се приоритизират за изпълнение към 2020 г. или да се прехвърлят към ОПР Макреш 2021-2027 г. Оценката в тази част завършва с обобщение и оценка на финансовото изпълнение на реализираните/текущи проекти и инициативи към 31.12.2016 г. по приоритети.

1. Резултати от изпълнението на Специфична цел 1

Специфична цел 1. „Конкурентоспособна, модерна и екологично чиста икономика“ е насочена към насърчаването на предприемачеството и привличането на инвестиции като основен механизъм за намаляване на безработицата в общината и осигуряване на препитание на населението в общината. Основните потенциали са в сферата на земеделието и на туризма.

Специфична цел 1, включва 3 конкретни мерки и 20 дейности към съответните мерки, които да създадат предпоставки за повишаване на конкурентоспособността на икономиката в общината.

В резюме по-долу са представени постигнатите първоначални резултати от изпълнените проекти и инициативи по мерки.

По **Мярка 1.1. „Подкрепа за развитие на екологосъобразно и модерно земеделие“** се изпълнява проект за модернизирание на дълготрайни материални активи в земеделско стопанство по ПРСР, мярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“.

По **Мярка 1.2. „Създаване на условия за развитие на малкия и среден бизнес“** са реализирани 2 проекта, единият от които е за изграждане на фотоволтаична централа в с. Раковица, финансиран по Мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“ от ПРСР. Вторият проект е свързан с внедряването на нови технологии и подобряване на ресурсната ефективност в предприятие „Киряевска вар“ ЕООД, финансиран по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

По **Мярка 1.3. „Стимулиране развитието на туризма“** не са изпълнени дейности и съответно не е регистриран напредък.

Техническо изпълнение на Програмата за реализация на Специфична цел 1

В табличен вид са представени заложените дейности в Програмата за реализация, като същите са с посочен статус - изпълнен/текущ или неизпълнен.

Таблица 2. Техническо изпълнение на Специфична цел 1

№	Наименование	Статус изпълнение
Специфична цел 1. Конкургентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика		
Мярка 1.1. Подкрепа за развитие на екологосъобразно земеделие		
1	Стимулиране стартирането на нов бизнес за млади фермери	Неизпълнен
2	Стимулиране сертифицирането на биологични производители	Неизпълнен
3	Инвестиции в модернизиране на земеделието	Изпълнен/ Текущ
4	Създаване на публично-частни партньорства за развитие на земеделието	Неизпълнен
5	Обучения за земеделски производители за нови практики в земеделското стопанство	Неизпълнен
6	Стимулиране създаването на земеделски организации	Неизпълнен
7	Осигуряване на информация за възможностите за външно финансиране на земеделски производители чрез сайта на общината	Неизпълнен
8	Подкрепа за създаване на тържище	Неизпълнен
Мярка 1.2. Създаване на условия за развитие на малкия и среден бизнес		
1	Затваряне на производствения цикъл чрез стимулиране на предприятията на ХВП	Неизпълнен
2	Създаване на публично-частни партньорства за развитие на ХВП	Неизпълнен
3	Стимулиране на връзките между преработващата промишленост и селското стопанство	Неизпълнен
4	Стимулиране на предприемачеството в община Макреш	Неизпълнен
5	Модернизиране на предприятията в общината	Изпълнен/ Текущ
Мярка 1.3. Стимулиране развитието на туризма		
1	Разработване на стратегия за развитие на туризма	Неизпълнен
2	Поддържане и рехабилитиране на туристическите ресурси в общината	Неизпълнен
3	Създаване на екопътеки в общината	Неизпълнен
4	Създаване на публично-частни партньорства за изграждане на МТБ за целите на туризма	Неизпълнен
5	Създаване на информационна брошура за наличните туристически ресурси в общината	Неизпълнен
6	Провеждане на обучително-квалификационни курсове за успешни практики за развитие на туризма	Неизпълнен
7	Създаване на сайт на общината, включително за реклама на туристически забележителности	Изпълнен/ Текущ

Източник: Справки от Община Макреш

В заключение на изведените данни, техническото изпълнение на Специфична цел 1 се оценява на **15%**. И по трите мерки има изпълнена само по една дейност. **В тази връзка техническото изпълнение на целта може да се окачестви като лошо.** Това се дължи на ниската проектна активност на бизнеса в общината и на факта, че така спорният Закон за

публично-частно партньорство все още не намира реално приложение както в община Макреш, така и на национално ниво.

Финансово изпълнение на Специфична цел 1

В табличен вид са представени изпълнените и текущи проекти и дейности с техния размер и източници на финансиране. Включени са проекти, които се изпълняват в периода 2014-2016 г.

Таблица 3. Финансово изпълнение на Специфична цел 1

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16	статус	
Общо Специфична цел 1. Конкурентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика								1 090
1	Проект по Мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“ - изграждане на фотоволтаична централа в с. Раковица	ПРСР	Бизнес организация		X	X	Изпълнен	485
2	Проект по Мярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ - 1 проект за модернизиране на дълготрайни материални активи в земеделско стопанство	ПРСР	Бизнес организация			X	Изпълнен	202
3	Проекти за внедряване на нови технологии и подобряване на ресурсната ефективност в предприятията	ОПИК	Бизнес организация		X	X	Изпълнен	403

Източник: ИСУН(<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>), Справка Проекти на ПРСР (<http://dfz.bg/bg/programa-za-razvitiie-na-selskite-raioni/-2007---2013/> и <http://dfz.bg/bg/prsr-2014-2020/prsr-2014-2020-pulic/>), Справка Община Макреш, Капиталови разходи на община Макреш

Общото финансово изпълнение на Специфична цел 1 в относителен дял от планираното до 2016 г. е **31%**. Това означава, че при същия темп на изпълнение до 2020 г. ще се достигнат **73%**. По тази причина финансовото изпълнение на целта може да се окаже като много добро. Общият бюджет на изпълнението на целта е равен на **12%** от изпълнението на целия Общински план за развитие.

2. Резултати от изпълнението на Специфична цел 2.

Специфична цел 2: „Качествена жизнена среда – изграждане, поддържане, модернизация на техническа инфраструктура, опазване на околната среда“ е насочена към подобряване на състоянието на пътната и уличната инфраструктура, подобряване на състоянието на водоснабдителната и канализационната мрежа, както и опазването на околната среда.

Специфична цел 2, включва 3 мерки и 15 конкретни дейности към тях.

В резюме по-долу са представени постигнатите първоначални резултати от изпълнените дейности по мерки.

По **Мярка 2.1. „Подобряване на техническата инфраструктура в община Макреш“**, се изпълнява проект **„Реконструкция на улици в село Раковица, община Макреш“**, финансиран по Програмата за развитие на селските райони, Мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места“ По проекта се извършва ремонт на пътната настилка, подмяна на стари бордюри. Общата дължина на предвидените за ремонт улици е 2 563 м. С изпълнението на проекта ще се подобри инфраструктурата в населените места на общината.

По мярката с целеви средства от централния и общинския бюджет са извършени ремонтни дейности по общински пътища и уличната мрежа в община Макреш:

- път VID - 2141/III - 1412, Бранковци - Раковица – Цар Шишманово/III - 1403;
- част от път Цар Шишманово /Макреш/ Толовица;
- път VID VID-1140/III-1403, Цар Шишманово - Макреш/ - с. Толовица;
- VID-3094/III-1403, Макреш - Димово/-ЖП Гара Макреш – граница община (Димово – Макреш) – с. Вълчек;
- ремонт на улично осветление в населените места на общината.

По Публична инвестиционна програма е изпълнен проект **„Рехабилитация на част от водопроводната мрежа на с. Раковица“**, което е най-засегнатото от безводие населено място в общината. В резултат на проекта е подобро водоснабдяването на селото и проблема с режима на водоподаване.

Реализиран е и проект за рехабилитация на част от ВиК мрежата на село Раковица, както и изграждане на канализационна система.

По **Мярка 2.2. „Поддържане на горските ресурси в община Макреш“** не е реализиран напредък.

По **Мярка 2.3. „Опазване на екологичното състояние на община Макреш“** е изпълнен проект **„Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в с. Раковица“**, финансиран по Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони“ по Програмата за развитие на селските райони. В резултат на проекта е осъществена реконструкция на съществуващата водопроводна мрежа, засягаща Главен клон III в с. Раковица, Община Макреш, както и е изграден Главен канализационен колектор по централната улица на с. Раковица. Извършен е ремонт и рехабилитация на вътрешната водопроводна мрежа и на сградните водопроводни отклонения по нея, като компрометираните етернитови тръби са подменени с полиетиленови. Пречистените води се заустват в р. Видбол, която извира над селото и се зауства в р. Дунав. Пречиствателната станция за отпадъчни води е с биологично пречистване с активна утайка в SBR реактор със система за аериране и разбъркване „Хиперкласик“. Станцията е разработена по немска технология и е първата от подобен род в Северна България.

През 2014 г. са закупени контейнери тип „Бобър“ и сметосъбирачна машина за дейностите по управление на отпадъците.

Техническо изпълнение на Програмата за реализация на Специфична цел 2

В табличен вид са представени заложените дейности в Програмата за реализация, като дейностите са с посочен статус - изпълнен/текущ, или неизпълнен.

Таблица 4. Техническо изпълнение на Специфична цел 2

№	Наименование	Статус изпълнение
Специфична цел 2. Качествена жизнена среда – изграждане, поддържане, модернизация на техническа инфраструктура, опазване на околната среда		
Мярка 2.1. Подобряване на техническата инфраструктура в община Макреш		
1	Рехабилитация на пътната мрежа в общината	Изпълнен/ Текущ
2	Рехабилитация на уличната инфраструктура	Изпълнен/ Текущ
3	Въвеждане на енергоспестяващо улично осветление в община Макреш	Неизпълнен
4	Рехабилитация на водоснабдителната мрежа на община Макреш	Изпълнен/ Текущ
5	Изграждане на канализационна мрежа на община Макреш	Изпълнен/ Текущ
6	Доизграждане на системите за отвеждане и пречистване на повърхностни и отпадъчни води в селата на общината	Неизпълнен
Мярка 2.2. Поддържане на горските ресурси в община Макреш		
1	Изготвяне на план за поддържане на горските ресурси в община Макреш	Неизпълнен
2	Залесяване и възстановяване на горски територии	Неизпълнен

№	Наименование	Статус изпълнение
3	Създаване на система за контрол и превенция от горски пожари	Неизпълнен
Мярка 2.3. Опазване на екологичното състояние в община Макреш		
1	Създаване на пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води	Изпълнен/ Текущ
2	Предприемане на мерки срещу свлачищата на община Макреш	Неизпълнен
3	Закупуване на контейнери, съдове и превозни средства за съхраняване и депониране на отпадъците	Изпълнен/ Текущ
4	Организира разделното събиране на отпадъци в община Макреш	Изпълнен/ Текущ
5	Почистване и корекция на корита на реки, дерета и канавки на речни корита за предотвратяване на наводненията	Неизпълнен
6	Прилагане на мерки за енергийна ефективност върху обществени сгради	Неизпълнен

Източник: Справки от Община Макреш

В заключение на изведените данни, техническото изпълнение на Специфична цел 2 се оценява на **47%**. Най-голям напредък бележат Мярка 2.1. „Подобряване на техническата инфраструктура в община Макреш“ – 67%, по която са изпълнени проекти за рехабилитация и реконструкция на улична, водоснабдителна, канализационна мрежа и Мярка 2.3. „Опазване на екологичното състояние в община Макреш“ – 50% изпълнение. По Мярка 2.2. „Поддържане на горските ресурси в община Макреш“ не е отчетено изпълнение на нито една от предвидените дейности. Основна причина за неизпълнение на голяма част от дейностите е забавянето в отварянето на мерки за кандидатстване по ПРСР. Мерките за горите не са отворени дори към настоящия момент на изготвяне на междинната оценка на ОПР Макреш – м. ноември 2017 г.

Финансово изпълнение на Специфична цел 2

В табличен вид са представени изпълнените и текущи проекти и дейности с техния размер и източници на финансиране. Включени са проекти, които се изпълняват в периода 2014-2016 г.

Таблица 5. Финансово изпълнение на Специфична цел 2

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16	статус	
Общо Специфична цел 2. Качествена жизнена среда - изграждане, поддържане, модернизация на техническа инфраструктура, опазване на околната среда								7 894

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Макреш 2014-2020 г

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16	статус	
1	Проект по Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони“ - изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води в с. Раковица, община Макреш	ПРСР	Община Макреш	X			Изпълнен	3 219
2	Проект по Мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места“ – „Реконструкция на улици в село Раковица, община Макреш“	ПРСР	Община Макреш		X	X		2 349
3	Проект за ремонт и обновяване на църквата „Рождество Богородично“	ПРСР	Община Макреш			X	Текущ	216
4	Проект „Реконструкция на външен водопровод за с. Раковица от РШ Тополовица до НР Раковица“	Програма „Сезонен целогодишен воден режим в някои населени места“ по ПИПРУРР	Община Макреш	X	X		Изпълнен	320
5	Реконструкция/ изграждане на канализационна мрежа - изработване на проект за рехабилитация на част от ВиК мрежа Раковица и изграждане на канализационна система в с. Раковица	Общински бюджет	Община Макреш		X		Изпълнен	527
6	Проект „Ремонт на общински път VID 1140/III – 1403, Цар Шишманово – Макреш/ - Толовица от км. 0+675 до км 0+747, община Макреш, област Видин“	МКВП	Община Макреш	X	X		Изпълнен	226
7	Генератор на пречиствателна станция в с. Раковица	Общински бюджет	Община Макреш	X			Изпълнен	2
8	Реконструкция на общинска пътна мрежа	Централен/ Общински бюджет	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	96

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16	статус	
9	Проект „Рехабилитация на част от водопроводната мрежа на с. Раковица главен клон I от ОК 53 през ОК 128 и ОК 170 до ОК 257 по улици 50, 49 и 8 и 11 броя второстепенни клонове с обща дължина 3511 м“ с. Раковица, община Макреш	ПИП РУРР	Община Макреш	X	X		Изпълнен	517
10	Благоустройство на населените места - Подгоре, Цар Шишманово, Киреево, Толовица, Раковица и др.	Централен	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	107
11	Ремонт на улично осветление	Централен бюджет	Община Макреш	X	X	X	Текущ	31
12	Поддържане на зелени площи, доставка на растителност - закупуване на косачка, изграждане на гробищен парк	Централен/ Общински бюджет	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	8
13	Закупуване на машина и инвентар за отпадъци	Общински бюджет	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	101
14	Закупуване на 2 броя автомобили за обновяване на автомобилния парк	Общински бюджет	Община Макреш			X	Изпълнен	30
15	Изготвяне на ОУП на община Макреш	Централен/ Общински бюджет	Община Макреш			X	Текущ	145

Източник: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>), Справка Проекти на ПРСР (<http://dfz.bg/bg/programa-za-razvitiie-na-selskite-raioni/-2007---2013/> и <http://dfz.bg/bg/prsr-2014-2020/prsr-2014-2020-pulic/>), Справка с други проекти на Община Макреш

Общото финансово изпълнение на Специфична цел 2 в относителен дял от планираното до 2016 г. е **30%**. При същия темп на изпълнение до 2020 г. биха се достигнали **71%** от направените прогнози за 25 890 хил. лв. По тази причина финансовото изпълнение на целта може да се окаже като много добро. Общият бюджет за изпълнението на приоритета от изпълнението на целия Общински план за развитие е равен на **83%**.

3. Резултати от изпълнението на Специфична цел 3

Специфична цел 3. „Развитие на човешките ресурси и социално сближаване – образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги“ е насочена към намаляване на безработицата, повишаване на заетостта, предоставяне за населението на качествено и достъпно образование и здравеопазване, предоставяне на социални услуги за хората, принадлежащи към различни социални групи, повишаване на квалификацията на

работната сила, както и подобряване на административния капацитет на общинската администрация.

Специфична цел 3 включва 4 мерки и 23 конкретни дейности към тях.

В резюме по-долу са представени постигнатите първоначални резултати от изпълнените дейности по мерки.

По **Мярка 3.1. „Повишаване на квалификацията на работната сила“** няма изпълнени дейности.

По **Мярка 3.2. „Подобряване на качеството на образованието и развитие на културата в община Макреш“** с целеви средства от централния и общинския бюджет са извършени ремонтни дейности за благоустрояване на образователната и културната инфраструктура:

- Детска градина, с. Макреш;
- Детска градина, с. Раковица;
- Основно училище „Христо Ботев“;
- Пенсионерски клуб, с. Раковица;
- Сградата на читалището в с. Макреш.

По **Мярка 3.3. „Осигуряване на качествено здравеопазване и социални услуги в община Макреш“** са извършени ремонтни дейности на сградата на здравната служба в село Макреш и кухнята на Дирекция „Социално подпомагане“.

От 2016 г. община Макреш изпълнява проекта „Топъл обяд“, като целта му е подобряване на условията за живот на рискови групи.

По **Мярка 3.4. „Повишаване на административния капацитет в община Макреш“** е изпълнен проект **„Подобряване на професионалната квалификация на служителите на община Макреш“**, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет“. Целта на проекта е повишаване на компетентността на служителите в общината, както и предоставяне на по-добри услуги за гражданите и бизнеса.

Техническо изпълнение на Програмата за реализация на Специфична цел 3

В табличен вид са представени заложените дейности в Програмата за реализация, като проектите са с посочен статус - изпълнен/текущ, или неизпълнен.

Таблица 6. Техническо изпълнение на Специфична цел 3

№	Наименование	Статус изпълнение
Специфична цел 3. Развитие на човешките ресурси и социално сближаване – образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги		
Мярка 3.1. Повишаване на квалификацията на работната сила		
1	Организиране на курсове за квалификация и преквалификация	Неизпълнен
2	Организиране на стажове за безработни младежи	Неизпълнен
3	Организиране на форуми за обмяна на опит	Неизпълнен
4	Интегриране на малцинствените групи чрез провеждане на квалификационни курсове	Неизпълнен
Мярка 3.2. Подобряване на качеството на образованието и развитие на културата в община Макреш		
1	Въвеждане на интерактивно образование в училище	Неизпълнен
2	Осигуряване на достъп до училище на децата от отдалечени населени места	Изпълнен/ Текущ
3	Осигуряване на високотехнологично оборудване в училищата	Неизпълнен
4	Провеждане на обучения на преподавателски състав	Изпълнен/ Текущ
5	Провеждане на извънкласни занимания	Неизпълнен
6	Провеждане на допълнителни занятия с деца, застрашени от отпадане от училище	Неизпълнен
7	Ремонт на читалищни сгради	Изпълнен/ Текущ
8	Подобряване състоянието на материално–техническата база на училищното заведение в община Макреш	Изпълнен/ Текущ
9	Провеждане на културни мероприятия, събори, фестивали, фолклорни мероприятия	Изпълнен/ Текущ
Мярка 3.3. Осигуряване на здравеопазване и социални услуги в община Макреш		
1	Осигуряване на модерно оборудване за целите на здравеопазването	Неизпълнен
2	Създаване на адаптирани работни места за нуждите на хората с увреждания	Неизпълнен
3	Подобряване състоянието на материално–техническата база на лечебните кабинети в община Макреш	Изпълнен/ Текущ
4	Провеждане на информационна здравна кампания сред малцинствените групи	Неизпълнен
5	Поддържане на домашен патронаж	Изпълнен/ Текущ
6	Стимулиране на социалните услуги за възрастни и трудноподвижни хора	Изпълнен/ Текущ
Мярка 3.4. Повишаване на административния капацитет в община Макреш		
1	Провеждане на тематични обучения на служители на община Макреш	Изпълнен/ Текущ
2	Участие и организиране на семинари и конференции за обмяна на опит	Неизпълнен
3	Обновяване на оборудването и подобряване на работната среда на общинска администрация Макреш	Изпълнен/ Текущ
4	Внедряване на електронни административни услуги	Неизпълнен

Източник: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>), Справка Проекти на ПРСР (<http://dfz.bg/bg/programa-za-razvitiie-na-selskite-raioni/-2007---2013/> и <http://dfz.bg/bg/prsr-2014-2020/prsr-2014-2020-pulic/>, Справки от Община Макреш

В заключение на изведените данни, техническото изпълнение на Специфична цел 3 се оценява на 43%. Най-значителен напредък по техническото изпълнение се наблюдава при Мярка 3.2. „Подобряване на качеството на образованието и развитие на културата в община Макреш“ – 56%. На 50% са изпълнени Мярка 3.3. „Осигуряване на здравеопазване и социални услуги в община Макреш“ и Мярка 3.4. „Повишаване на административния капацитет в община Макреш“. Няма изпълнени дейности по Мярка 3.1. „Повишаване на квалификацията на работната сила“. Това е много слабо място в реализацията на Общинския план за развитие, което се нуждае от комплексните усилия не само и не толкова на общинска администрация, но и на образователната система, социалните служби и бизнеса, който е заинтересован от качествена работна сила.

Финансово изпълнение на Специфична цел 3

В табличен вид са представени изпълнените и текущи проекти и дейности с техния размер и източници на финансиране. Включени са проекти, които се изпълняват в периода 2014-2016 г.

Таблица 7. Финансово изпълнение на Специфична цел 3

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16	статус	
Общо Специфична цел 3. Развитие на човешките ресурси и социално сближаване - образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги								484
1	Проект „Топъл обяд в община Макреш“	ФЕПНЛ	Община Макреш			X	Текущ	250
2	Благоустрояване на образователната инфраструктура - ДГ Макреш, ОУ „Христо Ботев“, ДГ Раковица, Младежки клуб	Централен/ Общински бюджет	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	25
3	Ремонт на административни сгради	Централен/ Общински бюджет	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	92
4	Благоустрояване на културната инфраструктура	Централен/ Общински бюджет	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	19

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Макреш 2014-2020 г

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16	статус	
5	Благоустрояване на здравна и социална инфраструктура - ремонт на здравна служба и кухня на ДСП	Централен/ Общински бюджет	Община Макреш	X	X	X	Изпълнен	20
6	Закупуване на оборудване за администрацията	Общински бюджет	Община Макреш			X	Изпълнен	6
7	Проект „Подобряване на професионалната квалификация на служителите на община Макреш“	ОПАК	Община Макреш	X	X		Изпълнен	72

Източник: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>), Справка Проекти на ПРСР (<http://dfz.bg/bg/programa-za-razvitie-na-selskite-raioni/-2007---2013/> и <http://dfz.bg/bg/prsr-2014-2020/prsr-2014-2020-pulic/>). Справки от Община Макреш

Общото финансово изпълнение на Специфична цел 3 в относителен дял от планираното до 2016 г. е само **12%**. При същия темп на изпълнение до 2020 г. биха се достигнали **29%** от направените прогнози за 3 948 хил. лв. По тази причина финансовото изпълнение на целта може да се окаже като умерено. Общият бюджет за изпълнението на приоритета от изпълнението на целия Общински план за развитие е равен на **5%**. Слабото техническо изпълнение на Специфична цел 3 се допълва с още по-слабо финансово изпълнение.

III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ

Степента на постигане на целите и мерките на ОПР е оценена на база дефинираната система от индикатори на плана. Този метод, заедно с оценката на финансовото и техническо изпълнение от гледна точка на постигнати резултати (предходна точка) и ефективност и ефикасност (следваща точка), осигуряват прецизна обосновка до каква степен са изпълнени целите и мерките в общинското развитие.

Следва да се отбележи, че оценителят изпита затруднения за набирането на достоверна информация за изпълнението на индикаторите. В Матрицата на индикаторите са заложили такива индикатори, които не отговарят в пълна степен на препоръчаната добра практика на ПРООН: **А** – значението на индикатора да е ясно; **Б** – данните да са достъпни; **В** – дейността по събирането на данни да е в правомощията на екипа и да не са необходими външни експерти за допълнителен анализ; **Г** – индикаторът да е достатъчно представителен относно планираните резултати; **Д** – индикаторът да е реален и да може да се наблюдава; **Е** – индикаторът е труден за определяне, но е важен и трябва да се наблюдава и определи.

В допълнение, в Общински план за развитие на община Макреш 2014-2020 г. **няма** заложили междинни стойности за индикаторите за средата на програмния период, а за повечето от тях, няма и базова стойност, което затруднява оценката на индикаторите, тъй като при липса на информация за базовите стойности, трудно би могъл да се оцени напредъка по специфичните цели.

Таблица 8. Матрица на индикаторите за въздействие

№	Индикатори за въздействие	Мерна единица	Базова стойност 2011/2012 г.	Целева стойност 2020 г.	Отчетена стойност за периода 2014-2016 г.	Степен на изпълнение/изменения
Специфична цел 1. Конкурентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика						
1	Повишаване на нетните приходи от продажби	%	4 017 000 лв.	+12%	4 269 000 лв.	+6%
2	Намаляване на безработицата в община Макреш	%	22%	12%	43,08%	Влошено състояние
3	Средна годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение	лв.	Няма данни	7 500 лв.	6 642 лв.	-
Специфична цел 2. Качествена жизнена среда – изграждане, поддържане, модернизация на техническа инфраструктура, опазване на околната среда						
1	Площ на залесени територии	дка	Няма данни	1 500	0	Няма
2	Процент от населението с достъп до канализация	%	35 жилища (4%)	20	???	
Специфична цел 3. Развитие на човешките ресурси и социално сближаване – образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги						

№	Индикатори за въздействие	Мерна единица	Базова стойност 2011/2012 г.	Целева стойност 2020 г.	Отчетена стойност за периода 2014-2016 г.	Степен на изпълнение/изменение
1	Намаляване на безработицата в община Макреш	%	22%	12%	43,08%	Влошено състояние
2	Естествен прираст на населението	‰	-42,6‰	-35‰	-31,5‰	Изпълнено
3	Процент население с висше и средно образование	%	Няма данни	50	???	

Източник: Национален статистически институт, 2017; Справки ВиК, 2017 г., Община Макреш, Дирекция „Бюро по труда“

По Специфична цел 1. „Конкуrentоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика“ се отчита минимален напредък по индикатора за повишаване на нетните приходи от продажби от 4 017 хил. лв. за 2011 г. на 4 269 хил. лв. за 2015 г. Безработицата в общината, обаче, се увеличила двойно на фона на намаляващата безработица в национален мащаб.

По Специфична цел 2. „Качествена жизнена среда – изграждане, поддържане, модернизация на техническа инфраструктура, опазване на околната среда“

По Специфична цел 3. „Развитие на човешките ресурси и социално сближаване – образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги“ се отчита намаляване на коефициента на отрицателен естествен прираст спрямо 2012 г., като е изпълнена и целевата стойност за 2020 г.

Таблица 9 Матрица на индикаторите за резултат

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Базова стойност 2011/2012г.	Целева стойност 2020 г.	Отчетена стойност за периода 2014-2016 г.	Оценка
Мярка 1.1. Подкрепа за развитие на екологосъобразно и модерно земеделие						
1	Повишаване на нетните приходи от продажби от селското стопанство	%	2 787 000 лв.	+20%	2 556 000 лв.	Влошено състояние
2	Брой новооткрити предприятия в селското стопанство	Брой	10	20	???	
3	Брой биопроизводители	Брой	Няма данни	15	Няма данни	-
Мярка 1.2. Създаване на условия за развитие на малкия и среден бизнес						
1	Брой новооткрити предприятия	%	36	40	???	
Мярка 1.3. Стимулиране развитието на туризма						

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Макреш 2014-2020 г

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Базова стойност 2011/2012г.	Целева стойност 2020 г.	Отчетена стойност за периода 2014-2016 г.	Оценка
1	Увеличение на нетните приходи от продажби от туризъм	%	Няма данни	25	Конфиденциални	-
2	Реализирани нощувки	Брой	0	30 000	0	Неизпълнено
3	Средства за подслон в община Макреш	Брой	0	5	0	Неизпълнено
Мярка 2.1. Подобряване на техническата инфраструктура в община Макреш						
1	Рехабилитирана пътна мрежа	%	14,650 км пътна мрежа общо	10%	6,5 км. ремонтирана = 44%	Изпълнено
2	Рехабилитирана улична мрежа	%	Няма данни	20%	5,03 км.	Колко е дължината на ул. мрежа общо?
3	Намаляване загубите на вода	%	Няма данни	30%	???	
Мярка 2.2. Поддържане на горските ресурси в община Макреш						
1	Площ на залесените територии в община Макреш	дка	Няма данни	1 500	0	Неизпълнено
Мярка 2.3. Опазване на екологичното състояние на община Макреш						
1	Изградена пречиствателна станция	Не/Да	Не	Да	Да	Изпълнено
2	Изградени съоръжения срещу свлачища	Брой	Няма данни	2	???	
3	Сгради с приложени мерки за енергийна ефективност	Брой	Няма данни	2	???	
Мярка 3.1 Повишаване квалификацията на работната сила						
1	Брой обучени	Брой	0	250	0	Неизпълнено
2	Процент от обучените, които са представители на етническите малцинства	%	0	30	0	-
Мярка 3.2. Подобряване на качеството на образованието и развитието на културата в общината						
1	Обучени преподаватели	Брой	0	20	3	3
2	Компютри на 10 ученика	Брой	Няма данни	10	3	3
3	Намаляване броя на отпадналите ученици	%	Няма данни	-20%	???	
4	Брой рехабилитирани обекта	Брой	0	3	7	Изпълнено
5	Проведени културни мероприятия	Брой	Няма данни	30	???	
Мярка 3.3. Осигуряване на качествено здравеопазване и социални услуги в общината						
1	Население, обслужвано от домашен патронаж	Брой	0	60	???	
2	Рехабилитирани здравни обекти	Брой	Няма данни	2	1	1

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Макреш 2014-2020 г

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Базова стойност 2011/2012г.	Целева стойност 2020 г.	Отчетена стойност за периода 2014-2016 г.	Оценка
3	Създадени работни места, адаптирани към нуждите на хората с увреждания	Брой	Няма данни	10	0	Неизпълнено
Мярка 3.4. Повишаване на административния капацитет в община Макреш						
1	Изпълнени проекти за периода 2014 – 2020 г.	Брой	19 за периода 2002 – 2011 г.	30	9	Общо 28 броя до 31.12.2016г.
2	Обучени	Брой	0	40	13	13
3	Проведени семинари	Брой	0	3	5	Изпълнено

Източник: ИСУН и ИСУН 2020, Справки ПРСР, НСИ 2017, ВиК 2017 г., Община Макреш, Дирекция „Бюро по труда“

Ще се допълни при представяне на данните маркирани с ???

IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

Оценката на ефективността и ефикасността на използваните ресурси отговаря основно на два въпроса: доколко използваните ресурси са довели до очакваните резултати (доколко са постигнати целите и приоритетите) – **ефективност** и доколко начинът за изпълнение на ОПР се основава на добро управление на ресурсите – **ефикасност**.

Ефективността е разгледана от гледна точка на финансовото и техническо изпълнение на ОПР. За оценката на финансовото изпълнение е използвано сравнение между използваните финансови ресурси за изпълнените/договорени проекти и прогнозираната стойност на бюджета по цели от Индикативната финансова таблица на плана.

За оценката на техническото изпълнение е използвано сравнение между планираните и изпълнени мерки от Програмата за реализация.

Ефективността в изпълнението на ОПР се различава в зависимост от възможните нива за нейната преценка:

1/ На ниво „общо изпълнение на ОПР“ спрямо общата финансовата цел за 2020 г.;

2/ На ниво „специфични цели“ спрямо планираните финансови стойности по цели.

Така могат да се определят две групи цели – с висока и с по-ограничена ефективност.

Ефикасността се оценява и от гледна точка на изпълнението на ОПР, която ще бъде разгледана и във връзка с начина за използване на достъпните финансови ресурси. Ще бъде направена оценка на това каква част от изпълнените дейности е постигната с общинския бюджет и каква част със средства от централния бюджет, фондове на ЕС, частни инвестиции и други източници. За целите на сравнението са използвани финансовите данни от Индикативната финансова таблица за периода 2014-2020 г. (Програмата за реализация на ОПР)

Ефикасността в използваните ресурси е оценена и чрез преглед на организацията за изпълнение на плана. Изследвани са управлението, мониторинга и наблюдението на Общинския план за развитие и предприетите мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство на ОПР на община Макреш, както и срещнатите проблеми и резултати от проведени оценки при изпълнението на ОПР.

1. Финансова ефективност и ефикасност

Разделът *„Оценка на първоначалните резултати от изпълнението“* разкри типове изпълнени проекти и инициативи като обща картина на резултатите от изпълнението на ОПР.

В следващата таблица е представен количествен анализ, при който единичните стойности на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в общо финансово изпълнение на ОПР. Получените стойности и тяхното съпоставяне с **Индикативната финансова таблица от Общинския план за развитие** позволява да се направи количествена оценка за степента на изпълнение на специфичните цели – процентът финансово изпълнение се използва като индикатор за степента на реализация на плана и е основна отправна точка за измерването на ефективността на използваните ресурси.

Методиката на работа включва следните стъпки:

- разпределение на бюджета на даден проект според наличната информация за дяловете на различните финансови източници – Общински бюджет, Централен бюджет, Фондове на ЕС, Други източници (например Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство), средства на частните фирми;
- сумиране на общите стойности за всички изпълнени проекти;
- разпределение на общата сума по специфични цели;
- разпределение на сумата по източници на финансиране.

Таблица 10. Степен на финансово изпълнение на специфичните цели на ОПР на община Макреш към 31.12.2016 г.

Специфични цели	Междинна оценка 2014-2016 г. (в хил. лв.)	Бюджет ОПР (в хил. лв.)	% Изпълнение от ОПР
Специфична цел 1. Конкурентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика	1 090	3 465	31%
Специфична цел 2. Качествена жизнена среда - изграждане, поддръжане, модернизация на техническа инфраструктура, опазване на околната среда	7 894	25 890	30%
Специфична цел 3. Развитие на човешките ресурси и социално сближаване - образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги	484	3 948	12%
ОБЩО	9 468	33 303	28%

Източник: Собствени изчисления

Планираните средства за реализиране на ОПР Макреш 2014-2020 г. възлизат на **33 303 хил. лв.** Договореният бюджет, в т.ч. изпълненият до края на 2016 г., е равен на **9 468 хил. лв.** или съотношението на общото изпълнение спрямо планираното е **28%** и се оценява като много добро с оглед на преминалите 3/7 от периода на изпълнение и прогнозата за **66%** финансово изпълнение на ОПР до 2020 г. Трябва да се отбележи, че напредъкът в общото изпълнение на плана се дължи най-вече на изпълнението на **Специфична цел 2**, по която са

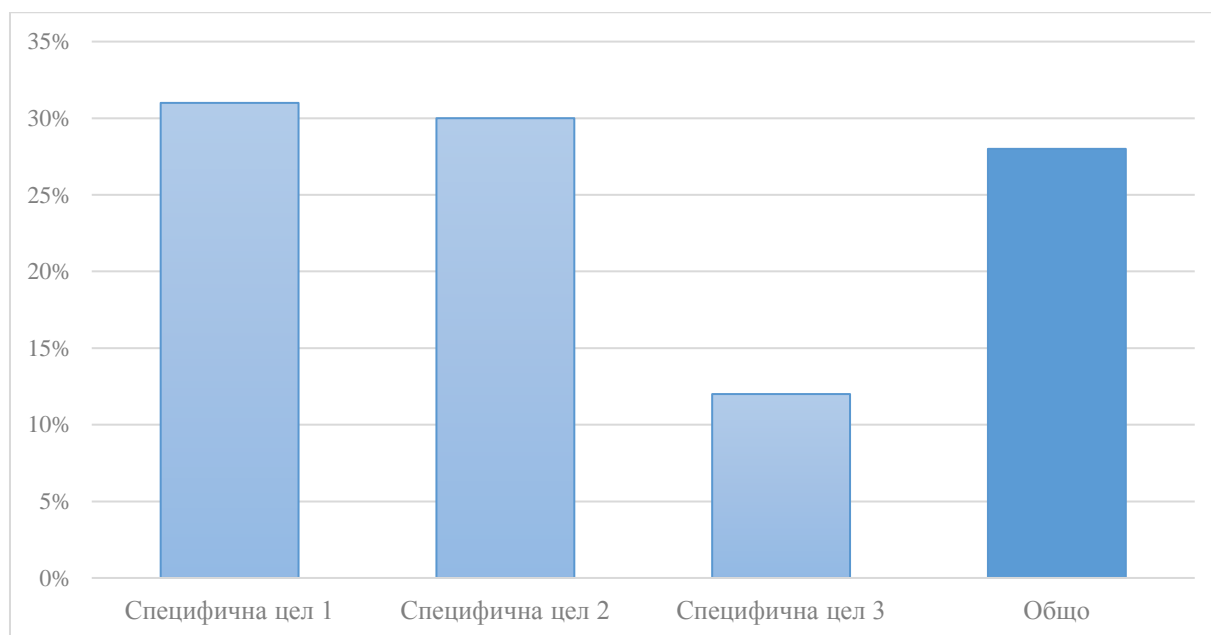
изпълнени проекти/дейности почти по всички мерки за създаване на качествена жизнена среда и модернизация на съществуващата инфраструктура. Финансовото ѝ изпълнение се оценява на **30%** и се прогнозира до 2020 г. тази цел да се изпълни до **71%**.

Резултатите по **Специфична цел 1. „Конкурентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика“** показват също много добро финансово изпълнение от 31% и се очаква до 2020 г. да достигнат до **73%**.

Резултатите по **Специфична цел 3. „Развитие на човешките ресурси и социално сближаване - образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги“**, показват най-слабо изпълнение и се прогнозира при този темп на изпълнение до 2020 г. да достигнат до **29%**.

Визуализация на относителното финансово изпълнение на ОПР спрямо заложените цели е представено по-долу:

Фигура 1. Финансово изпълнение по специфични цели и общо за ОПР 2014-2020 г. до 2016 г. в %

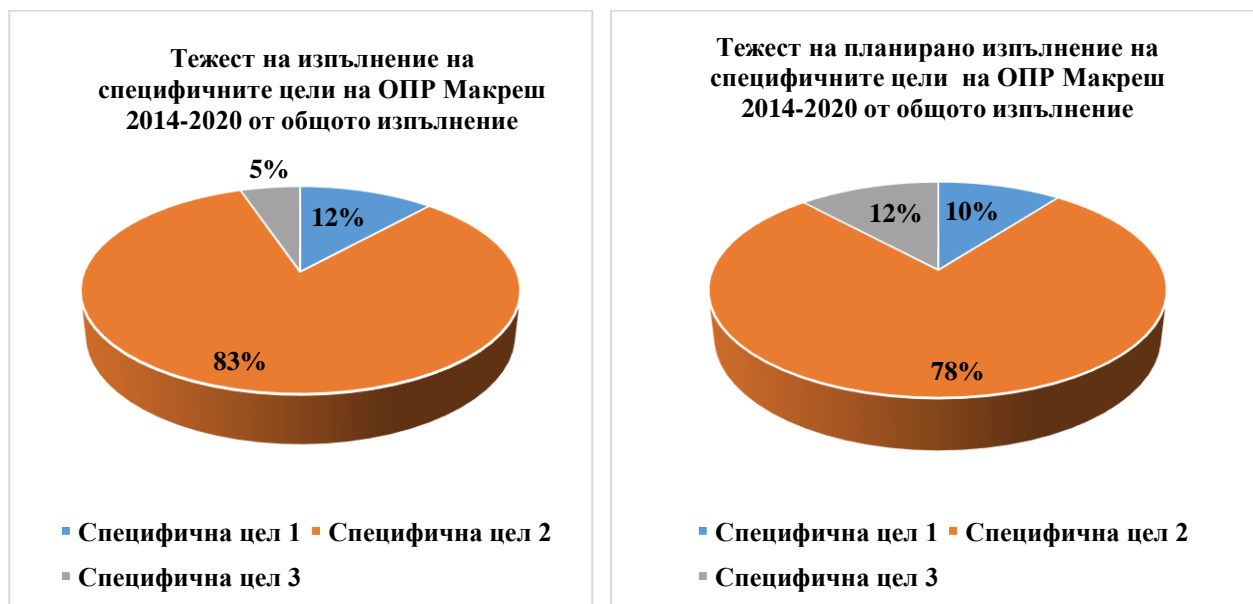

Източник: Собствени изчисления

Анализът на изразходваните ресурси продължава с **обобщение на тежестта на планираното и отчетеното изразходване на средства в изпълнение на целите**. Това е още един показател за измерване на **ефикасността**.

На фигурата по-долу е визуализирана информацията за вложения финансов ресурс по специфични цели на ОПР до 2016 г. и е направена съпоставка с планираното за периода.

Фигура 2. Съпоставка на финансовото изпълнение на специфичните цели от ОПР 2014-2020 г. до 2016 г. с планираното

Източник: Собствени изчисления

ОПР залага най-голяма тежест за изпълнение на инфраструктурни проекти в рамките на **Специфична цел 2**, което е и спазено при реалното изпълнение на плана. Първа по финансово изпълнение е **Специфична цел 2** с **83%** изпълнение от ОПР при планирани **78%**. На второ място е договореният и изпълнен бюджет по **Специфична цел 1** с изпълнение **12%** от планираните **10%**. На следващо място е договореният бюджет по **Специфична цел 3** с **5%**, при планирани **12%**.

Разпределението на изразходваните ресурси по източници на финансиране показва ефикасното комбиниране на различни форми на финансиране от страна на **Община Макреш**.

Тук веднага следва да се отбележи, че при планирането на Индикативната финансова таблица (Програмата за реализация) на ОПР Макреш е допусната голяма грешка и е подходено съвсем формално към планирането на източниците за финансиране на конкретните дейности:

- Анекс 3, или таблицата наречена „ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА МАКРЕШ 2014-2020“ е една компилация от Програма за реализация и Индикативна финансова таблица, в която липсват елементи и от двете – от Програмата за реализация липсват сроковете за изпълнение, отговорните

структури и партньорите за реализацията на предвидените дейности, а от Индикативната финансова таблица липсва конкретиката в разпределението на средствата;

- Изобщо не е предвидено частно финансиране, вкл. собствено съфинансиране на проекти по оперативните програми, при положение че почти цялата Специфична цел 1: „Конкурентноспособна, модернизирана и екологично чиста икономика“ със своите 3 мерки и 20 дейности касае бизнеса и частни инициативи;

- Разпределението на източниците за финансиране за абсолютно всички дейности е заложено съвсем формално в съотношение 5% от Община Макреш, 14% от националния бюджет, 81% от европейските структурни и кохезионни фондове, без оглед на конкретната дейност и отговорната структура.

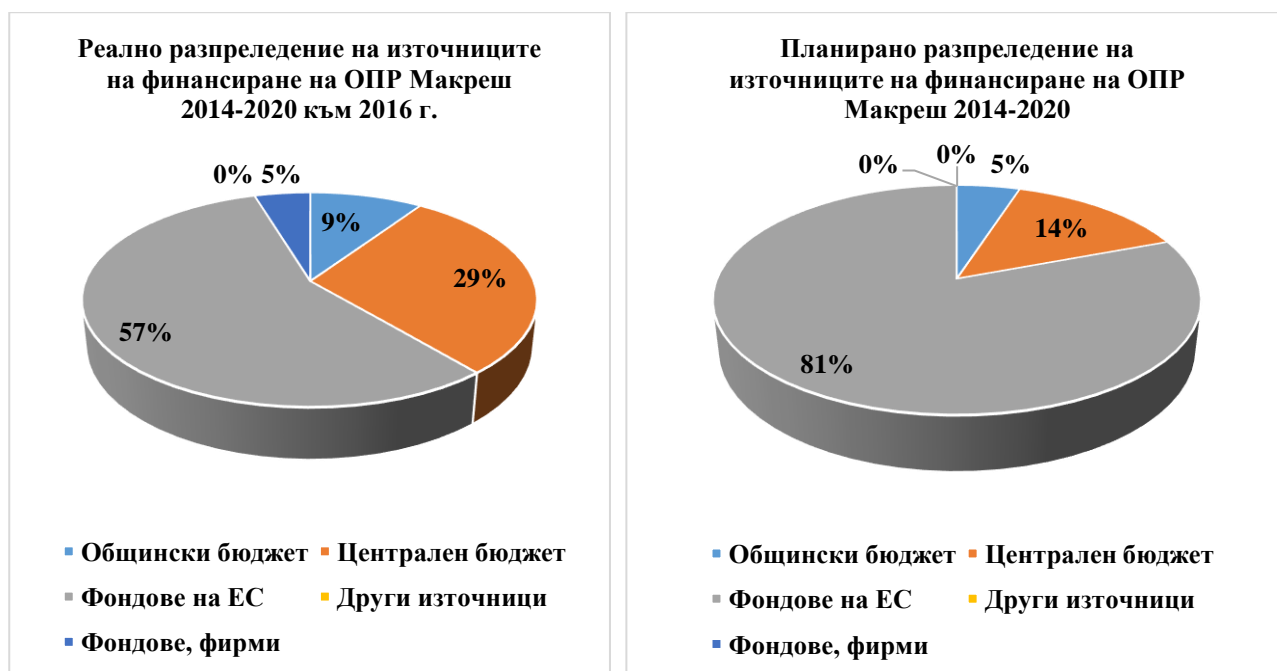
Междинната оценка показва, че през отчетния период са осигурени средства за реализацията на ОПР Макреш от следните източници:

1. собствени средства от общинския бюджет;
2. централен бюджет, вкл. целеви субсидии по капиталовите програми и национално съфинансиране на проекти по оперативните програми;
3. фондове на ЕС;
4. частно финансиране, вкл. собствено съфинансиране на проекти по оперативните програми.

Основните източници на финансиране на ОПР 2014-2020 са средствата от Фондовете на ЕС, възлизащи на **4 449 хил. лв.** На второ място са средства от Централния бюджет, който освен пряко финансиране на дейности на общината, съфинансира и проектите на Европейския съюз, като общата стойност на ресурса от ЦБ възлиза на **2 316 хил. лв.** На трето място са средствата от Общинския бюджет в размер на **744 хил. лв.** На последно място са средствата от частни фондове и фирми, чиято стойност възлиза на **367 хил. лв.**

Основните източници на финансиране за периода 2014-2016 г. са представени графично на следващата графика.

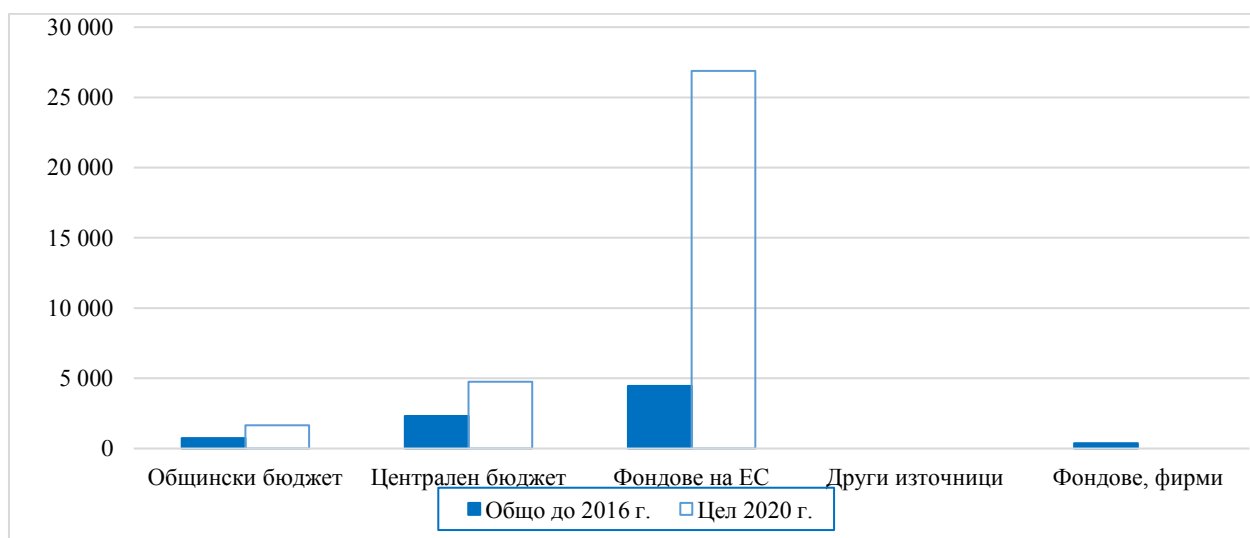
Фигура 3. Основни източници на финансиране на ОПР 2014-2020 за 2016 г.

Източник: Собствени изчисления

От графиката може да се направи извод, че средствата от Фондовете на Европейския съюз са основополагащи за развитието на общината и изпълнението на плана. Размерът им е **57%** от изпълнението на ОПР, при планиран най-голям дял от **81%**, т.е. прогнозите са относително спазени. Изпълнението на средствата от Централния бюджет – **29%** надвишава два пъти прогнозата от **14%**. На следващо място са средствата от Общинския бюджет с изпълнение **9%** при планирани **5%**. На последно място по изпълнение са средствата от Частни фондове и фирми с **5%** от ОПР при планирани **0%**.

Фигура 4. Изпълнение на източниците за финансиране спрямо поставените цели в хил. лв. за 2020 г.

Източник: Собствени изчисления

Изпълнението на източниците за финансиране показва, че изпълнението на средствата от Общинския бюджет (45%) и Централния бюджет (49%) се развива както е планирано и би достигнало заложените цели до 2020 г. Изпълнението на средствата от Фондовете на ЕС е едва 17% към 2016 г. и не би достигнало прогнозираните нива, т.е. бюджетът на ОПР Макреш е надценен точно по отношение на високите очаквания за финансиране на проекти и дейности по линия на ФЕС. В Индикативната финансова таблица (Програмата за реализация) на ОПР Макреш изобщо не са били предвидени средства от фондове и фирми, както и от други източници, дори за дейностите по Специфична цел 1, които касаят изцяло бизнеса. Това е груба грешка, която би следвало да се коригира в една бъдеща актуализация на Общинския план за развитие.

Изводът е, че финансовото неизпълнение на ОПР до 2016 г. се дължи предимно на по-малкия привлечен ресурс от оперативните програми (фондове на ЕС и национално съфинансиране) спрямо заложения по план. Причина за ниския резултат е по-амбициозният разчет на ОПР за изпълнението на европейски проекти, който надхвърля реалните потенциали. В обобщение, оценката на ефективността на изпълнението по източници за финансиране се обобщава като умерена.

Показателно за периода 2014-2020 г. е, че в него се включват годините 2014-2015, когато се изпълняваха голяма част от Оперативните програми с хоризонт 2013 г., а 2016 г. се характеризира с по-нисък дял на финансиране от ЕС, тъй като новите Оперативни програми реално стартираха по-късно, а основни програми и процедури от ПРСР, дори не са сключили договори за изпълнение на проекти с общини. Това също обяснява по-ниското финансово изпълнение на Програмата за реализация на ОПР Макреш.

2. Ефективност и ефикасност по отношение на планираната Програма за реализация в ОПР

В ОПР Макреш е предвидена Програма за реализация (компилирана с Индикативна финансова таблица), като по-долу е обобщена ефективността по специфични цели или доколко са постигнати целите в зависимост от изпълнените проекти/дейности по тях.

Таблица 11. Техническа ефективност и ефикасност на изпълнението на ОПР

Специфични цели	Изпълнени проекти	Общо проекти	% Изпълнение
Специфична цел 1. Конкурентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика	3	20	15%
Специфична цел 2. Качествена жизнена среда - изграждане, поддържане, модернизация на	7	15	47%

Специфични цели	Изпълнени проекти	Общо проекти	% Изпълнение
техническа инфраструктура, опазване на околната среда			
Специфична цел 3. Развитие на човешките ресурси и социално сближаване - образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги	10	23	43%
ОБЩО	20	58	34%

Източник: Собствени изчисления

Най-ефективно се очертава техническото изпълнение по Специфична цел 2 – **47%**, която цел е и с най-добро финансово изпълнение.

На следващо място по техническа ефективност може да се определи изпълнението на Специфична цел 3 – **43%**, която е на последно място по финансово изпълнение със само **12%**. На последно място по техническо изпълнение е Специфична цел 1 с **15%**, но с по-добро финансово изпълнение – 31%..

С оглед на представените резултати и 3/7 от изтеклия програмен период, техническото изпълнение на ОПР може да се окачестви като много добро.

3. Управление, мониторинг и наблюдение на Общинския план за развитие

Общинският план за развитие (ОПР) на община Макреш за периода 2014-2020 г. е разработен с леко закъснение (26.05.2014 г.) от „БЪЛГАРСКА КОНСУЛТАНТСКА ОРГАНИЗАЦИЯ“, следвайки регламентираната в ЗРР структура. Нормативно, това е основният управленски документ за развитие на общината. Изпълнението на плана започва от средата на 2014 г., което е малко след началото на настоящия планов период. Наблюдението и оценката на изпълнението му по закон се осъществява чрез Годишни доклади, Предварителна, Междинна и Последваща оценки. Предварителна оценка на ОПР Макреш 2014- 2020 г. не е извършена. В неизпълнение на разпоредбите на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие кметът на община Макреш и администрацията не са организирали наблюдението на изпълнението на ОПР и разработването на Годишни доклади съответно за 2014, 2015 и 2016 г. Общинският план за развитие на община Макреш 2014-2020 г. не е претърпял изменения от приемането му през 2014 г. В този смисъл настоящата междинна оценка се явява първа оценка за този план.

Мониторингът и наблюдението на изпълнението на ОПР е в правомощията на Кмета на общината чрез Общинска администрация и Общински съвет – Макреш, съгласно ЗРР. Орган за наблюдение на Общинския план за развитие на Община Макреш е Общинският

съвет на Община Макреш. В процеса на наблюдение на изпълнението на ОПР Общинският съвет осигурява участието на заинтересованите органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на Общинския план за развитие.

След направената проверка по отношение на наблюдението на ОПР оценителят препоръчва да се определи със заповед на кмета на общината предвидената в ОПР Макреш Специализирана група за наблюдение, която да започне изготвянето на годишни доклади за наблюдението на ОПР, които да имат следната структура, отговаряща на изискванията, посочени в чл. 91, ал.8 от ППЗРР, а именно:

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие трябва да съдържа информация за:

1. общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;

По тази точка, оценителят, препоръчва да се направи задълбочен социално-икономически анализ на община Макреш с актуални данни за демографско и икономическо развитие, безработица и заетост, както и анализ за настъпилите промени и причините довели до това.

2. постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;

В тази точка е препоръчително да се следва структурата на Общински план за развитие по отношение на цели, приоритети и мерки, изпълнените проекти да бъдат отнесени към мярката, към която са изпълнени, както и да бъде посочена финансовото изражение на реализираните проекти.

3. действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:

а) мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;

Препоръчва се да се посочи какъв е процеса на изготвяне на годишните доклади.

б) преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

в) мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;

Да се посочи, как се получава информация за изпълнението на проекти и дейности, залегнали в ОПР.

г) (доп. - ДВ, бр. 50 от 2016 г.) мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;

д) мерките за прилагане принципа на партньорство;

е) резултатите от извършени оценки към края на съответната година;

4. (нова - ДВ, бр. 50 от 2016 г.) изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинските планове за развитие и на областната стратегия за развитие;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 50 от 2016 г.) заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

4. Проблеми, възникнали при прилагане на ОПР 2014-2020

През първите три години от периода на изпълнение на ОПР се наблюдават и следните проблеми, които пряко и/или косвено са оказали влияние върху изпълнението на плана:

- Забавяне стартирането на оперативните програми и ПРСР за периода 2014-2020 г., което обуславя 2014 г. и 2015 г. като „нулеви“ в усвояването на средства от ЕС за програмния период 2014-2020 г;

- Липса на стратегически инвеститори;
- Липса на механизъм за набиране на информация за реализираните проекти на стопанските субекти чрез информация, предоставена от съответните регионални структури;
- Малко на брой активно действащи НПО;
- Липса на възможност за финансиране за реконструкция/обновяване на здравни/лечебни заведения.

5. Предприети мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство на ОПР на община Макреш

Осигуряването на партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на процесите на планиране, програмиране, финансиране, наблюдение и оценка е основен принцип, залегнал в държавната политика за регионално развитие. Този принцип се спазва с цел ефективното изпълнение на Общинския план за развитие и на двата етапа от неговото действие – при разработването и реализирането му. Процесите по

прилагане на принципа на партньорство, информация и публичност на ОПР на община Макреш са представени в обобщение.

Общинският план за развитие за периода 2014-2020 г. е разработен на базата на взаимодействие и поддържане на активна комуникация между общинските служители, държавните структури, бизнеса, културните институции, неправителствения сектор, образователните институции, граждани и др.

Основен източник за **информираност на обществото по отношение на изпълнението на Общинския план за развитие, публичност и прозрачност, е официалната уебстраница на Община Макреш - <http://makreshbg.com/>**, в която се публикуват за обществено обсъждане всички нормативни актове, документи, стратегии, планове и програми на общината. На нея се публикува и информация за изпълняваните и реализираните проекти, както и за документите, резултат от тяхното изпълнение.

В уебстраницата на общината в раздел „Планове и програми“ е публикуван **Общинския план за развитие 2014-2020.**

Информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР се предоставят на граждани и организации чрез следните комуникационни канали:

- Чрез информационни справки, внасяни в общинския съвет за промените по бюджета за съответната година;
- Чрез актуализиране на информацията в сайта на общината;
- Провеждане на дискусии;
- Чрез публикации в регионалните медии, вкл. електронните им издания.

В заключение на горепосоченото може да се даде добра оценка за дейностите по информация и публичност на ОПР, които Община Макреш изпълнява.

6. Съответствие на ОПР 2014-2020 със секторни политики, планове и програми на територията на община Макреш

За постигане съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, мерките, които се предприемат, са:

- приемане и актуализиране на приетите от Общински съвет – Макреш наредби, стратегии, програми, планове и др. в съответствие с целите и мерките, предвидени в ОПР.
- разглеждане на предложения от заинтересованите страни в постоянните комисии на Общинския съвет и внасяне на предложения за решения от ОбС.

В съответствие с целите на ОПР по-долу в табличен вид са представени приетите стратегически документи, които допълват ОПР.

Таблица 12. Допълващи ОПР стратегически документи за периода 2014-2020 г.

Наименование на приоритетната област на ОПР Макреш 2014-2020 г.	Стратегически документи на Община Макреш, допринасящи за реализацията на ОПР Макреш 2014-2020 г.
Специфична цел 1. Конкурентноспособна, модернизирана и екологично чиста икономика	<ul style="list-style-type: none">• Общински план за развитие на община Макреш за периода 2014-2020 г.
Специфична цел 2. Качествена жизнена среда - изграждане, поддържане, модернизация на техническа инфраструктура, опазване на околната среда	<ul style="list-style-type: none">• Общ устройствен план на община Макреш;• Годишен план за паша за всяка година;• Програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива;• Политика за управление на община Макреш;• Програма за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г. в община Макреш;• Програма за опазване на околната среда 2015-2020 г.
Специфична цел 3. Развитие на човешките ресурси и социално сближаване - образование и обучение, здравеопазване, пазар на труда, социални услуги	<ul style="list-style-type: none">• Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Макреш 2016-2020 г.;• Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Макреш 2017-2019 г.;• Годишен план за младежта за 2016 г.

Източник: Справка Община Макреш

Необходимо е по отношение на секторните политики да се прилага също механизъм за съгласуване, мониторинг, контрол и отчитане на резултатите от изпълнението им, като тези резултати намират отражение и при годишното отчитане на изпълнението на ОПР за останалия срок от действието му.

Препоръчва се Община Макреш да разработи:

- Общинска програма за развитие на туризма, съгласно чл.11, ал.1 от Закона за туризма;
- Общинска стратегия за управление на общинската собственост, съгласно чл. 8, ал. 8 от Закона за общинската собственост;
- Общински план и общинска програма за намаляване на риска от бедствия, съгласно чл. 65б от Закона за защита при бедствия.

7. Резултати от извършени оценки за периода 2014-2016 г.

През 2014 г. не е изготвена Предварителна оценка на общинския план за развитие на община Макреш, като по този начин не е спазен ЗРР. Настоящата междинна оценка е първа за периода.

V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЪОТВЕТНИЯ ДОКУМЕНТ

Общинският план за развитие на община Макреш 2014–2020 г. е основополагащ документ за провеждане на регионална политика на местно ниво. Чрез разработването му е създадена стратегия за развитието на района, която остава актуална и към днешна дата и са обективирани действията на местната изпълнителна власт. Създадени са условия за планирани и целенасочени действия, с които да се подобри жизнения стандарт на живеещите в общината.

Общата оценка е много добра, като се забелязват положителни промени в социално-икономическия живот и по отношение на опазването на околната среда.

1. Изводи

По отношение на целите, проектите и дейностите:

- В ОПР за периода 2014–2020 г. всички дефинирани приоритети и цели са съгласувани с европейските, националните и регионалните стратегически документи, поради което оценителят няма конкретни препоръки относно подобряване на външната съгласуваност на документа;
- Във вътрешната съгласуваност на документа има пропуски – липсват стратегически цели, като единствено в матрицата на индикаторите се появява една Стратегическа цел 1 „Интензифициране на социално-икономическото развитие на общината“, която може да се отдаде по-скоро на техническа грешка, защото по-надолу вместо **стратегически** следват описаните в стратегическата рамка на ОПР Макреш **специфични цели 2 и 3**, което създава объркване;
- Още по-голямо объркване създава компилацията от Програма за реализация и Индикативна финансова таблица, в която липсват елементи и от двете – от Програмата за реализация липсват сроковете за изпълнение, отговорните структури и партньорите за реализацията на предвидените дейности, а от Индикативната финансова таблица липсва конкретиката в разпределението на средствата;
- Изобщо не е предвидено частно финансиране, вкл. собствено съфинансиране на проекти по оперативните програми, при положение че почти цялата Специфична цел 1: „Конкурентноспособна, модернизирана и екологично чиста икономика“ със своите 3 мерки и 20 дейности касае бизнеса и частни инициативи;

- Разпределението на източниците за финансиране за абсолютно всички дейности е заложено съвсем формално в съотношение 5% от Община Макреш, 14% от националния бюджет, 81% от европейските структурни и кохезионни фондове, без оглед на конкретната дейност и отговорната структура.

- Малък е броят на изпълнените проекти или в процес на изпълнение;

- От тях съществен дял са реализираните проекти за подобряване на техническата инфраструктура;

- Налични са изпълнени/договорени проекти, реализирани от местни предприятия, които повишат конкурентоспособността си;

- Не са реализирани публично-частни партньорства и междуобщински сътрудничества в приоритетните области на общинското развитие;

- Налично е ефикасно комбиниране на различни финансови източници, вкл. собствени средства от общинския бюджет, финансиране от централния бюджет и фондовете на ЕС са компенсирани с успешно реализирани проекти с европейско финансиране с превес на Програмата за развитие на селските райони, ПИП РУРР и Оперативна програма „Административен капацитет“;

- Дисбаланс на изпълнените мерки (проекти) между отделните специфични цели, което се дължи на нереалистично планираните дейности в ОПР (голям брой мерки, необезпечени с реалистичен финансов или организационен ресурс) и **липсата на ясна Програма за реализация;**

- Средствата от Фондовете на Европейския съюз са основополагащи за развитието на общината и изпълнението на плана. Размерът им е 57% от изпълнението на ОПР. На второ място по изпълнение са средствата от Централния бюджет – 29%, следвани от средства от Общинския бюджет в размер на 9% и Частни фондове и фирми – 5%;

- Много добра степен на техническо изпълнение – 34% и финансово изпълнение на ОПР – 28% от общата финансова рамка за 2020 г.;

- Специфичните цели бележат различно финансово и техническото изпълнение:

- По **Специфична цел 1** за конкурентоспособна, модернизирана и екологично чиста икономика се наблюдава умерен напредък – около 15% от проектите са изпълнени или в процес на изпълнение. Основните мерки, по които не е реализиран напредък са за развитие на туризма в община Макреш. Общото финансово изпълнение на целта в относителен дял от планираното е много добро - 31%;

- По **Специфична цел 2** за качествена жизнена среда се наблюдава отлично техническо изпълнение – 47% от проектите са изпълнени или в процес на изпълнение. Основни мерки, по които не е реализиран напредък са за поддържане на горските ресурси в община Макреш. Общото финансово изпълнение на целта се оценява на 30%, което се определя като много добро по оценителната методика;
- По **Специфична цел 3** за развитие на човешките ресурси и социално сближаване, се отчита отличен напредък по отношение на техническото изпълнение – 43%. Общото финансово изпълнение на целта в относителен дял от планираното до 2016 г. е умерено – 12%.

По отношение на индикаторите

- Необходима е лека промяна на матрицата с индикаторите, така че да бъдат лесно измерими и данните за тях да са достъпни;
- За повечето индикатори не е посочена базова стойност, което затруднява оценката на постигане на съответните цели на ОПР;
- Някои от индикаторите за въздействие се дублират, например индикатор „Намаляване на безработицата в община Макреш“ е заложен в Стратегическа цел 1 и в Стратегическа цел 3, повторението им е излишно;
- Някои от индикаторите са некоректно/ неправилно зададени, като например „Брой обучени“ към Мярка 3.1 „Повишаване на квалификацията на работната сила“, не става ясно, за коя група се отнася (представители на етническите малцинства, обучени общински служители, предприемачи и т. н.), т. е. индикаторът трябва да бъде ясен и точен;
- Някои индикатори са надценени, като индикаторът „Реализирани нощувки в община Макреш“, с посочена целева стойност 30 000 нощувки. Реалните възможности на община Макреш да реализира толкова голям брой нощувки при слабо развита туристическа инфраструктура е трудно постижимо, в този ред на мисли, стойността на индикатора трябва да бъде намалена;
- Забелязват се неправилни целеви стойности на индикаторите, например индикатор „Налична изградена пречиствателна станция“ е посочена мерна единица „ДА/НЕ“, по-правилно е да се използва мерна единица „Брой“, за да се отчете напредъка по изпълнението;

- Индикатор „Изпълнени проекти“ към Мярка 3.4. „Повишаване на административния капацитет“, за базова стойност са посочени всички изпълнени проекти в периода 2002-2011 г., което е извън времевите рамки на настоящия програмен период.

По отношение на наблюдението и изпълнението на ОПР:

- Липсва Предварителна оценка на ОПР Макреш 2014-2020 г.;
- Липсва ежегодно документиране и отчитане на изпълнението на ОПР чрез годишни доклади, като по този начин не е спазен чл. 91, ал.8 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие;
- Приложение на ограничен набор за планиране и регулярно отчитане изпълнението на ОПР, включително годишни планове за изпълнение на ОПР; единни стандарти за отчитане на проекти и индикатори с принос към ОПР от страна на отделните дирекции и ресори;
- Не е сформирана Специализирана група за наблюдение на ОПР Макреш.

2. Формулиране на препоръки

По отношение на съдържанието на ОПР:

- Необходимо е да се прецизира стратегическата рамка на ОПР и да се коригира същата в матрицата на индикаторите;
- Необходимо е да се разделят **Индикативната финансова таблица и Програма за реализация на ОПР**, като в първата се конкретизират източниците за финансиране, а във втората - конкретните проекти и дейности с времеви параметри и отговорни структури/партньори за тяхното изпълнение в съответствие със задължителната структура на ОПР от Закона за регионалното развитие. Всеки проект/дейност трябва да има освен ясен източник за финансиране, дългосрочна програма за устойчивост на постигнатите резултати и възвръщаемост на употребените ресурси, както и фиксирани срокове и отговорна структура/партньори за изпълнение;
- Препоръката е да се оценят реалистично възможностите и капацитета на общината и да се предвидят конкретни проекти и инициативи, които могат да бъдат реализирани до края на периода (по-специално областите с ограничено изпълнение);
- Необходимо е добавяне на мярка, свързана с борбата на изменение на климата;
- Добавяне на мярка, свързана с реализираните партньорства с други общини;
- Добавяне на мярка, свързана със справянето с бедствия и аварии;

• Необходима е промяна на Матрицата на индикаторите на база на SMART концепцията:

- ✓ **Specific – точност** – индикаторите трябва да са конкретни и положителни;
- ✓ **Measurable – измеримост** – индикаторите трябва да бъдат насочени към желано бъдещо състояние (в сравнение с базовия индикатор) и да бъдат количествено определени, така че да позволяват измерване. Внимание следва да се обърне на мерните единици;
- ✓ **Available/Achievable – постижимост** – трябва да бъде възможно да се получат данни за стойността на всеки индикатор и то във времето, когато са необходими;
- ✓ **Relevant/Realistic – реалистичност** – индикаторите трябва да бъдат свързани с целта и също така да бъдат реалистични;
- ✓ **Timely – съобразени с времето** – индикаторите трябва да бъдат постигнати в ограничен период от време, което следва да се вземе предвид и да се посочи в матрицата – индикаторите следва да имат базови, междинни и целеви стойности.

По отношение на наблюдението и изпълнението на ОПР:

Препоръките за разширяване на набора от инструменти са:

- Разработване на годишни доклади за изпълнението на ОПР, спазвайки структурата в чл. 91 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие;
- Обсъждане на доклада в рамките на общинска администрация и с ключови външни партньори;
- Изготвяне на годишен план за изпълнение на ОПР на база приоритизирани проекти за изпълнение и дефинирани проекти с принос към ОПР от отделните дирекции и ресори;
- Осигуряване на информация и публичност. Интернет страницата на община Макреш представя всички политики, планове, програми и проекти в общината. Възможно подобрение е свързано с предоставянето на детайлни годишни отчети за изпълнението на ОПР.

В заключение, посочените препоръки могат да бъдат изпълнени чрез Актуализация на ОПР Макреш 2014-2020 г.